

Міни!

I

З гуркотом на бетонну підлогу впала коробка. На мить застиг весь мурашник. Всі озирнулися на шум. З імпровізованого кабінету, з-під паперів, не встаючи з-за столу, першим відгукнувся Валера:

– Прильот? – вигукнув він в бік складської частини приміщення.

– Не, коробка впала! – крикнув Ігор і зник у глибині кузова вантажівки.

Валера мугикнув і повернувся до нотаток. Мурашник зашуршав у попередньому ритмі. Коробки приземлялися з вантажівки на підлогу одна за одною, проходили сортування і опинялися кожна в своїй зоні: коптери, одяг, медикаменти, засоби зв'язку, продукти, різне.

З останньою коробкою в руках Ігор підійшов до столу Валери:

– Пане генерале, розвантаження завершено, – вирівнявся він в очікуванні.

– Давай папери.

Ігор протягнув акт прийому.

– Перерахував? Все сходиться? – запитав Ігор, переглядаючи список.

– Двічі перевірів, порядок. Хочеш – перевір.

Валера скривився:

– Мені здається, я вже на погляд можу вагу і вміст коробок вгадувати. Ми їм щось повинні передати?

– Ні, – Ігор захитав головою, – печатка на акті, підпис здесь і підпис здесь.

Знайшовши під завалами печатку фонду, Валера різким рухом вдарив нею по акту, написав внизу “Прийняв вантаж Гусенко Валерій Федорович” і ткнув папірець назад.

– Не забудь їм подякувати.

– Так, генерале! – майже проспівав Ігор і пішов до водія вантажівки.

Валера зробив помітки у своїх документах, хруснув шиєю і пішов у бік кавоварки. Волонтерський центр знаходився посеред міського парку, і зараз серед літа перерви стали приємнішим. Навіть сама кавоварка стояла на підвіконні з найкрасивішого боку – де верба трохи торкалася скла. Наливши в почорнілу кружку свіжу порцію кави, Валера висипав в неї три стіки цукру, розмішав дерев'яною паличкою і зробив довгий ковток.

Десь з іншого кінця складу було чутно голос Аріни: “Розкладіть в окремі пакети так, щоб в кожному було, як мінімум, по дві пачки L-тироксину”. Валера зробив ще

ковток. Голос став трохи ближчим до нього: “Віддайте обидві коробки хлопцям, що зайдуть о шостій – треба прошити «хітери» і «мотороли», шнури мають бути десь на дні”. Валера сперся на стіну і нащупав рукою печиво. Голос наближався: “Там стоять стійки для крапельниць на виході, занесіть їх до шпиталю до вечора”. Валера закинув до рота ще одне зтяжне печиво.

– Дай мені постояти поруч, хоч надихаюсь кавою, – Аріна підійшла до підвіконня з кавоваркою і глибоко вдихнула.

– Печиво? – протягнув пачку Валера.

– Бачити його не можу вже. Я хочу залити в себе цистерну кави, зжерти відро вареників і викурити цигарку.

– Може, ще вип’єш?

– Вже не можу, – з сумом захитала головою Аріна. – Я вранці випила величезну кружку. І якщо я не хочу народити довбану цівету, краще втриматися.

Валера кашлянув, згадавши спосіб обробки кавових зерен через стравохід цівет:

– Дякую, я ж п’ю!

– Це навіть близько не так огидно, як вагітність. Повір мені, я вже один раз це проходила. А через той гуркіт від коробки ледь не пройшла це вдруге фальстартом.

– До речі, що в тій коробці? – Валера бовтав каву у кружці та поволі пив.

– Гирі! – сказала Аріна, таки вже жуючи ненависне зтяжне печиво.

– А без жартів?

– Без жартів. Гирі, – Аріна максимально серйозно подивилася на Валеру. – У Крока в батальйоні фітнес-тренер служить. Так от він заявив, що фізична форма побратимів його непокоїть, і тому попросив йому трохи “заліза” передати для тренувань. І дві коробки “Oreo”.

Валера приснув. Аріна вилаялася.

– Добре, ти заслужила на гарні новини.

– Знайшов? – Аріна підстрибнула і з надією подивилася на Валеру.

– Знайшов. Якщо ти готова, він буде завтра о сьомій ранку. Ігор і я будемо о шостій, підготуємося до завантаження. Якщо все добре, приблизно о восьмій виїдете вже з міста.

Дівчина голосно закричала від радості та стала кружляти в танці Валеру:

– Обожаю тебе, генерале!

– Схаменися, жінко! – вирвався він з танцювального полону. – Тобі весело, а мене Стас і пристрелити може!

Аріна розсміялася:

– Як лейтенант може пристрелити цілого генерала! Не прикривайся моїм чоловіком, щоб не танцювати! Така новина!

– Давай ми тебе кимось замінимо. У тебе шостий місяць пішов, у тебе донька вдома, а ти вигадала пхатися в окупаційну зону.

– Домовленість чітка: лише я і водій. Лише медикаменти і продукти. Я це не переграю. До того ж, мені вистачить, що я вже втемну водія використовую, – Аріна перестала танцювати і взяла з підвіконня пляшку води.

– До речі, ти вже знаєш, як будеш діяти?

– Морочити голову, сподіватися, що він не орієнтується в Запорізькій області та вірити в краще.

Валера лише мовчки кивнув – кращого плану справді не вигадати, коли потрібно заїхати на окуповану територію. Тиждень він шукав водія, який би згодився на цю авантюру. Пропонував гроші, шеврони, тубуси з-під різних комплексів, але водії-перевізники завжди були окремою кастою і не були інтегровані в волонтерську економічну систему. Коли Аріна запропонувала не говорити водіям кінцеву точку маршруту, Валера справедливо вирішив, що це безглуздя. Але іноді немає нічого раціональнішого за безглуздя.

– Якщо росіяни на блокпосту не вирішать, що я в животі ховаю вибухівку, все пройде добре.

Питати, що буде, якщо росіяни все ж вирішать, що в животі тротил, Валера не став, але спитав, що думає Стас про план Аріни.

– Наче для нього новина, що я кончена, – відмахнулася Аріна і з'їла ще одне печиво. Після чого вихопила з рук Валери кружку і зробила ще один глибокий вдих.

Довге чорняве волосся Аріни торкалося живота, поки вона нависала носом над кружкою. Тонкі губи кольору пудри, здавалося, дрижали від бажання випити жаданої кави. Аріна підняла голову, усміхнулася, і очі кольору київського каштану заблищали азартом. Вона трухнула головою, підбадьорючи себе і Валеру, підморгнула і зникла на просторах складу.

II

Вдома на Аріну чекала сестра. Матері вони вирішили нічого не казати про супроводження гуманітарного вантажу на окуповану частину Запорізької області. Ольга була на шість років молодша за Аріну і неймовірно схожа на сестру: чорні брови, такий самий високий лоб, те ж гостре підборіддя, і така сама курноса. Вони навіть зростом

були майже однакові. Годі й казати, що донька Аріни виглядала як десятирічна копія своїх матері та тітки.

- Ти все зібрала? – запитала Ольга, дорізаючи огірки в салат.
- Угу, – запхаючись хлібом кивнула Аріна. – Пістолет, дві гранати, СПГ...
- Дуже дотепно. Ти взагалі не розумієш, куди ти їдеш?
- Ой, давай я ще звезду татуювання з козаком на руці.
- До речі! Може, ми його закриєм чимось?

Аріна фиркнула:

- Єдине, що мене бентежить – це як завтра кожні півгодини не хотіти в туалет.
- Поставиш собі відерце десь в салоні. Або візьми “качку” – ти ж лікарка.

Ольга розсміялася з власного жарту. Аріна махнула рукою і пішла з кухні до доньки. Соня перебирала клавіші піаніно, допоки ще не прийшла ніч. Аріна завмерла на вході до кімнати і дивилася на доньку. В неї було татове русяве волосся і.. мабуть, вуха. І точно татова любов до музики. Маленькі тонкі пальці спритно рухалися між чорними і білими клавішами, утворюючи з нот дзвінку мелодію.

- Соню, – тихенько промовила Аріна.

Але донька продовжувала перебирати клавіші, тихенько наспівуючи на новий мотив. В такі моменти здавалося, що й нема ніякої війни. Що Стас приїде ввечері додому і гратиме з донькою нові мелодії на старому – ще його матері – піаніно з символічною назвою “Україна”.

- Доню, – Аріна підійшла і трохи обійняла Софію. – Пішли вечеряти.
- Мамо, можна я ще трохи пограю? – Соня не відривалася від улюбленого піаніно.

– Ти будеш завтра грати цілий день Олі, поки мене не буде. Вона дуже любить слухати тебе.

– Але в Ольги немає слуху, – серйозно відповіла Соня, переставши грати і поправивши окуляри, продовжила, підвівши очі на матір: – Я можу просто стукати по всіх клавішах підряд, вона не відчує різниці.

Аріна розсміялася і повела за собою доньку на кухню, де Ольга вже накрила на стіл. В гарячому картопляному пюре танув великий шматок вершкового масла, золотиста запечена курка пахла солодким медовим маринадом, а свіжі літні овочі ніжилися під соняшnikовою олією. Аріна відчувала, що ладна з’їсти курку прямо з кістками.

– Олю, а ти можеш частіше приходити і готувати нам? – звернулася Соня до тітки, влаштовуючись за столом.

– Тобто мама готує погано? – з прищуром подивилася на доньку Аріна.

– Сестро, це справді не твоє, – переможно звернулася Ольга до сестри і сіла поруч з Сонею.

– Ой-ой! – Аріна, випалюючи поглядом всіх, сіла останньою. – Між іншим, твоя улюблена племінниця сказала, що тобі ведмідь вухо відтоптав.

– Мамо! Закладати подруг – це не правильно! – піднявши палець вгору апелювала Соня.

Аріна подивилася на обох по черзі спідлоба і поклала собі в тарілку курячу ніжку. Ольга поклала поруч порцію салату і погладила сестру по руці.

– Ти найкраще за всіх умієш рятувати людей, – продовжила Соня. – Я сподіваюсь, що одного дня ти будеш брати мене з собою, і я буду такою ж крутою волонтеркою, як ти.

– Доню, – ледь стримуючи сльози почала Аріна, – ми робимо все, щоб тобі ніколи в житті не довелося цим займатися. В цьому мета цієї війни: вибороти ваше право грати свою музику і ніколи не дивитися в небо з острахом.

В цей момент мобільні телефони видали протяжний звук, через кілька секунд загуділа сирена за вікном. “Увага, оголошено повітряну тривогу”.

– В ці моменти найбільше ненавиджу, що не можна курити, – опускаючи голову мовила Аріна.

– І все? – повернулася Ольга до сестри.

– Ну і ще те, що кляті шорти не вміють розширюватися разом зі мною. Але це я ненавиджу приблизно раз на тиждень. Давайте їсти! Якщо прилетить ракета по нам, то буде шкода, що ми не встигли з’їсти курку.

Спочатку роздався глухий, низький гуркіт, схожий на грозу, який потім посилився до оглушливого ревіння. Шквальний тріск лишався наче всередині голови і осідав у ній свистом. Ще один вибух. Наче каміння розсипали в черепній коробці.

– Казала вам, їжте швидше! – відганяючи від себе переляк, Аріна відкусила шматок курки.

Ольга взяла в руки телефон і стала читати новини. Соня майже не реагувала вже на звуки вибухів. Мабуть, все ж, спрацювало, що Аріна дуже глибоко ховала свій страх в такі моменти. Гучно вібруючи, столом рухався телефон Аріни – дзвонив Стас.

– Ми в порядку, всі цілі, – автоматично замість вітань рапортувала Аріна чоловікові. – Десять в бік від нас.

– Вже добре, – відповідав Стас. – Оце мене вчасно змінили. Уявляєш, ледь зайшов до кімнати, взяв телефон в руки, і одразу читаю, що по Дніпру ракетний удар.

– Чи тобі скаржитися на нестачу ракетних ударів у вашому районі.

– Вірно. Ти там сама?

– Ні, вечеряємо з Ольгою і Сонею.

– Відійди від Соні, поговорим про завтра.

Аріна підморгнула донці, погладила по голові та відійшла в дальню кімнату.

– Хвилюєшся? – запитав Стас, щойно Аріна сповістила, що достатньо далеко від доньки.

– Ні, абсолютно спокійна. Максимум, що може статися – десь обстріляють в дорозі. Або підірвемося на міні. Або вб'ють, коли дізнаються, що мій чоловік таких, як вони, вже не один десяток у пекло відправив. А ти мене знаєш, я – пихата, можу язика за зубами не втримати. До речі, маєш вдома якісь муміфіковані черепа, зуби, щось з російських трупів?

– Хвилюєшся, – спокійно сказав Стас.

– Хвилююсь. Буду косити під прибацану медичку. Як гадаєш, стетоскоп в клатч покласти чи на ший повісити?

– Я знаю, що відмовляти тебе буде марною справою. Тому скажу, що у тебе все вийде. І ми ще втрюх поїдемо надовго до моря, вимивати рани і змивати бруд.

– Вчотирьох! – виправила Аріна. – Я завела коханця, і він їде з нами. Може, хоч він пам'ятатиме, скільки має дітей.

Стас розсміявся:

– От бачиш, ти навіжена. І саме тому в тебе все вийде. А зараз спробуй виспатися. І з переписками обережніше.

– Я візьму резервний телефон завтра, щоб цей точно не відібрали.

– Ти розумниця. Кохаю тебе.

III

Такі їхало вузькою пішохідною стежкою в бік колишнього бару, що його обіймали величезні верби. Колись тут серед ночі поміж блимаючих вогників хмільні чоловіки, під романтичне виття вокалістки, пояснювали один одному хто фундаментально неправий у філософії сприйняття життя. Гарячі дискусії виривалися назовні і охолоджувалися лише озерцем, де лебеді втішали джентльмена, чиї аргументи здалися колегам менш вагомими.

Сьогодні танцпол закладу займали коробки. Замість пива – кава, а замість танців – вальсування з вантажами. Лишень лебеді з озера незмінно плавали, сумуючи за гарячими суперечками.

– Коли виграєм війну, обов’язково встановимо пам’ятник Білому Спринтеру. Будем ставити виживші “Спринтери” на постаментах на кращих майданах країни, – романтично протягнув Валера, завантаживши останню коробку з медикаментами в машину.

– Зроблю собі тату з білим “Спринтером” на грудях, – підтримав напрям думок Ігор.

Таксист зупинив машину в двох кроках від хлопців. Аріна розрахувалась і підійшла до “Спринтера”.

– Доброго ранку! – позіхнувши сказав Ігор.

– Вітаю! – бадьоро привітався Валера.

Аріна помахала рукою.

– Пані начальниця бажає кави? – спитав Валерій Федорович Гусенко.

– Звісно! Щоб сечовий міхур пані начальниці вибухнув прямо на руснявому блокпості, розірвав би мене на шмаття і залив би всіх довкола рідиною, в якій звикли жити росіяни.

– Ти можеш ще голосніше кричати, щоб зіпсувати водієві сюрприз, який ми так ретельно готували, – тихо промовив Валера.

Аріна закрила рота обома руками.

– Розслабся, він не чув. Хвилину тому пішов.. гхм... розвантажитися. То він в іншому кінці будівлі, – сміючись сказав Ігор. – Генерал йому шось в каву підсипав, щоб той зупинявся частіше, і ти могла теж.. розвантажитися.

– Клянуся, я іноді не розумію, коли ви жартуєте, коли ви серйозно, – розвела руками Аріна.

– А ти думаєш, ми розуміємо, – загадково подивився в небо Валера. Потім, все ж, став серйознішим: – Добре, резервний телефон заряджений, лишай мені свій. Два павербенки я, про всяк випадок, тобі теж зарядив. Візьмеш на столі одразу на вході. Ти з одним цим рюкзаком?

– Мене мама не пустила ночувати у друзів, тому я маю повернутися перш ніж стемніє, – картинно надула губи Аріна.

– Обережно, а то твій гострий язик можуть реквізувати як холодну зброю.

– Реквізувати? – відгукнувся Ігор. – Пан генерал вирішив перекваліфікуватися в адмірала?

– Все, клоуни. Дайте хоч трохи понервувати, – відмахнулась від них Аріна.

– Щоб твій супутник запідозрив, що їде на непідконтрольну територію?

Аріна зробила глибокий видих. В цей момент з центру вийшов чоловік років п'ятдесяти: трохи вищий за саму Аріну, з трохи більшим животом, в зелених шортах і білій футболці. Свіжопоголений і з укладеним на лівий бік негустим волоссям. Засмагли обличчя і руки відтіняли абсолютно білі ноги. Чорна "бананка" через все тіло нагадувала вічно пристібнутий пасок безпеки.

– Ви домовлялися про фемілі-лук? – запитав Валера Аріну пошепки, звертаючи увагу на те, що Аріна так само була в зелених шортах і білій футболці. Тільки вона взула кросівки, а пан водій – в'єтнамки. Що ж, якщо доведеться бігти, у них все одно не було шансів з вагітною Аріною.

Вона стиснула зуби від жарту про фемілі-лук і спробувала після цього посміхнутися водієві.

– Знайомтеся! – підскочив Валера, коли водій вже підійшов до них. – Пан Микола згодився на цю благородну місію і буде душею вашої поїздки. Пані Аріна – наша голова, наші руки і наш...

– Скажеш "живіт" – відріжу вуха і пришию до сраки, – з посмішкою вимовила Аріна.

– ...наш найталановитіший хірург, – схиляючи голову закінчив фразу Валера.

Пан Микола і Аріна потисли один одному руки.

– Мені справді дуже приємно познайомитися. І я б хотів подякувати вам за всю роботу, яку ви робите. Неймовірно бачити молодь, яка без страху і сумніву проявляє ініціативу там, де можуть загубити себе старші.

Голос пана Миколи був доволі низьким і приємним. Наче в співака або професійного ведучого. Аріна навіть випрямила спину. Хоч як важко це було зробити.

– Щойно я повернуся з кімнати для медитацій, ми зможемо вирушити. Вибачте, – буркнула Аріна, вже забігаючи у приміщення.

IV

Від сонячного літнього ранку суботи завжди пахне подорожами, фотографіями в полях серед квітів, а також кавою з заправки. І зараз би їхати на Хортицю, стріляти з лука і їсти шашлик на оглядовому майданчику з видом на ДніпроГЕС. Але сьогодні не буде навіть кави. Єдине, чого не забрати – це краєвид. Сонце, що нависло над Дніпром і розігріває його рум'яні береги. Шепіт червненого вітру, спів пташок і розпечений асфальт під колесами.

Щойно героїчний Білий Спринтер виїхав за межі першого блокпосту на виїзді з Дніпра, Микола додав швидкості та зробив музику трохи голосніше.

*Тисячі міст, де не були ми, все ще існують,
Найкраща коліскова – звук двигуна, що працює.
Жоден наркотик на світі так не гребе,
Моя єдина проблема – там немає тебе...*

Пан Микола був дуже люб'язним, дозволивши Аріні обирати музику в їхній мандрівці. Від цього Аріні ставало ніяково. Водій, чи то мружився чи то посміхався, вів машину, не знаючи справжнього кінцевого пункту. Хитав головою в такт музики і дивився на навігатор в телефоні, прикріпленому до торпедо.

Синє небо і жовте колосся ланів. Подекуди на просторах розкинулися високі дерева, що торкаються неба. Хмари пливли повільно, розмальовуючи небокрай своїми пухнастими контурами. Безтурботність і недоторканність природи створювали оманливе відчуття спокою.

Дуже дивно було їхати своєю землею на свою землю, де панував ворог. Там – твої люди, твої ж поля, але чомусь не твоє слово. Аріна відганяла думки про це, закусуючи губи або тихенько викручуючи собі пальці.

– Кілометрів за тридцять буде заправка, – почав говорити пан Микола. – Може, вам треба... зупинитися?

– Дякую. Мабуть, не завадить. Я багато часу не заберу, нам варто буде не баритися.

– Як скажете. Я на цілий день ваш. До речі, чому ніхто з ваших колег не поїхав? Ви ж не будете це розвантажувати?

– Так вийшло. Лише мене знають і мені довіряють. Там зустрінуть і розвантажать, – Аріна відповідала стисло, щоб менше говорити і давати ґрунту для роздумів.

– Чого там не довіряти? – потиснув плечима пан Микола. – Зараз всі як один стали. Наче всією країною рідні. Таке чудове відчуття! Знайшли ще вагітну відправляти.

Треба було відбити в нього ці міркування і негайно. Так може щось запідозрити, а сюрпризи псувати не можна.

– Чесно? – повернулася до пана Миколи Аріна і навіть на секунду вже хотіла розплакатися і благати її завезти в окупацію з гуманітарним вантажем. Але вчасно зупинилася. – Втомилася я. Ніякої роботи не дають, як завагітніла. Як з дівчиськом поведяться. Посадили за стіл і папірці носять. Обступили, мов німичну. Ледь випросила одну поїздку собі.

– Розумію, – сказав пан Микола, і Аріна ледь не видихнула з полегшенням. – У мене син десь твого віку... ой, а ми можемо на ти? Нічого страшного? – Аріна кивнула,

але, мабуть, Микола вже й не дивився. – Так от, син твого віку. В нього зараз теж дружина вагітна, дідом вирішили зробити, а який я дід? Я ж ще молодик!

Микола засміявся, Аріна нервово посміхнулася.

– І от так само плаче, що обступили увагою і не дають кроку самостійно зробити. А то ж збіглися всі: тітки, дядьки, бабусі, дідусі, – продовжував розповідь Микола. – Мабуть, праві ви. Це ми нервуємо, а для вас життя ж все одно.

– Отож! – підхопила Аріна, присипляючи увагу. – Така сама історія. Сидять бабусі, дідусі, чоловік бігає, шнурки зав'язує. Остогидло вже! Хоч подихаю повітрям, з людьми поспілкуюсь.

Микола радісно кивав і розповідав далі про свою невістку, про те, як сам готувався стати батьком. І про те, як швидко промайнув шлях між “батько” і “дід”. Втім, Аріна думала лише про те, що везе майбутнього дідуса в окупацію.

“Чудова робота, Аріно! Молодець! За своїх дітей не думаєш, чужих ще хочеш без дідуса лишити” – неслося в голові у неї, поки ця голова хиталася, як той собака на торпедо, в такт розповідям Миколи.

Час від часу Аріна крадькома дивилася у навігатор на своєму телефоні, орієнтуючись на справжній маршрут.

“Добре, що Google Maps не показують, хто які зони зараз контролює”.

Вони зупинилися на заправці. Аріні справді було потрібно, і вона з сильним полегшенням сперлася на бус. Микола за цей час встиг купити два хот-доги, і свій вже доїдав. Першим бажанням Аріни було відмовитися, щоб не ризикувати у непередбачуваній подорожі. Але копчена сосиска пахла занадто апетитно. До того ж, всі знають, що на заправках хот-доги завжди смачніші.

Микола роздивлявся літнє небо. Заправний комплекс стояв на невеликому пагорбі трохи вище за рівень дороги, в бік від траси. Здавалося, що ти висиш поміж небом і асфальтом. Як скибочка сиру між двома шматками хлібу.

V

– Нам на розвилці треба піти праворуч, – сказала Аріна, поглядаючи на свій навігатор.

– Точно? – перепитав Микола, вдивляючись у свій телефон на торпедо.

– Так-так! Там нині в об'їзд є кращий шлях. Я питала в тих, хто вже їздив.

Микола погортав пальцем екран, але на щастя Аріни справді не орієнтувався місциною.

– Машин щось занадто мало. Ти впевнена в цьому маршруті?

– Впевнена! Там зараз дорога буде звивиста трохи як вниз.

Навігатор пана Миколи перелаштувався і будував звивистий маршрут, але занадто довгий для об'їзду.

– Аріно, цей маршрут...

– Саме той, що треба! Ми їдемо правильно.

Наступні кілька кілометрів Аріна намагалася підспівувати пісням, кричала “це моя найулюбленіша пісня” і розповідала всі відомі факти про виконавця. Чи то починала рахувати собак, збивалась і починала заново. Аж ось показався блокпост.

Машин в черзі було небагато, але огляд був дуже ретельним. Бетонні блоки в шаховому порядку, щоб сповільнити рух машин. Бойові машини по боках дороги і повністю бойова екіпіровка самих військових на посту.

– Бажаю здоров'я! Документи, будь ласка. Бажано українські паспорти. Водій, документи на машину. Виходим, повільно відкриваєм, показуєм вантаж, – один військовий підійшов з боку водія, інший з боку пасажира. Також було видно позиції, облаштовані на узбіччі – дорога прострілювалася. І ще один військовий на висоті спостерігав за стороною, куди мали їхати Микола з Аріною.

Микола вручив документи і повільно після вказівки вийшов показувати вантаж. Аріна ж звернулася до військового з її боку:

– Нісенітниці без обітниці, – чітко вимовила вона.

Військовий подивився в її паспорт, кивнув і звернувся:

– Аріно, ми маємо оглянути машину і вантаж. Тому, якщо можете, вийдіть, будь ласка.

В кузові машини уважно оглядали коробки. Три навання відкрили і перевірили повністю. Той з військових, що стояв з боку Аріни, перевіряв вміст ящиків для речей і заглядав під сидіння. Аріна намагалася не ворухитися і стояти на одному й тому самому місці. Це був далеко не перший блокпост в її житті, тому вона знала – зайвих рухів робити не треба. Бажано навіть не жувати жуйку.

Коли вся машина була оглянута, а Микола з Аріною повернулися на свої місця, один з військових, повертаючи документи звернувся:

– Телефон з торпедо приберіть.

– Ми нічого не знімаємо і не збираємося, – поспішав відповісти Микола.

– Я розумію, – спокійно і втомлено відповів сержант. – Але далі працюють снайпери. Краще, щоб ви не відсвідчували зайвими приборами.

В Миколи розширилася очі, але всім іншим тілом він намагався показати холоднокрівність. Аріна втиснулася в крісло і спробувала заховати голову в плечі.

Момент істини невпинно наближався. Дуже хотілося мати той прибор з фільму “Люди в чорному”, щоб на зворотньому шляху стерти пам’ять Миколі та їхати знов з цим веселим приємним чоловіком, що посміхається і купує на заправці хот-доги дівчинці-обманщиці. Про яку ж величезну кількість речей вона не подумала, вигадуючи цей прекрасний план.

Микола дуже повільно з розумінням кивнув і прибрав телефон десь під підлокітник. Аріна подивилася на екран свого телефону і подякувала військовим на посту.

– Нехай щастить! – почувла Аріна, і Білий Спринтер рушив.

Довго Микола мовчав і навіть не вмикав музику. Аріна ж справедливо вважала, що варто йому дати покрутити свої думки. Головне, що вони їхали. І їхали в правильному напрямку.

Існувати – це означає кинути виклик всьому, що тобі загрожує. На жаль, іноді нічого тобі не загрожує більше, ніж той, хто поруч.

– Диверсантів ловлять, чи шо? Знов якийсь десант росіяни скинути намагаються?

“Господи, борони цього святого чоловіка”, – неслося в голові Аріни. – “Хай його майбутні онуки будуть найщасливішими людьми на цій планеті. А мені дай просто пережити цей день і сил дивитися йому в очі”.

– Нам за тією будівлею треба повернути ліворуч, – сказала Аріна, обережно подивившись в екран телефону.

Подекуди стало чути вибухи. Глухі, тихі, але помітні. Наче каміння розкидували бетонною підлогою. Бої точилися десь не так вже й далеко, і сказати, чиї саме снаряди кого саме били – було неможливо. Микола стискав руки на кермі трохи сильніше. Вже зовсім не жартував і не хотів слухати музику.

– Аріно, я, все ж, ще раз спитаю. Ми точно правильно їдемо? Ми не заблукали?

“На жаль”, – пронеслося в голові Аріни.

– Це точно правильний маршрут, – відповіла вона.

– Аріно, а чому таблички “Міні!” на узбіччях тепер російською?

– Бо ми майже приїхали.

І вже попереду стало видно російський блокпост. Сповідання про міні, сповідання для водіїв, слогани замість реклам – все було російською. І над спорудою на блокпості максимально високо поставлений російський прапор сповіщав, що далі територія контролюється російськими військами.

Аріна була впритул до непідконтрольних територій раніше, але лише цього року вперше побачила настільки відкрито присутність російських військ. Ця фаза війни викрутила все догори дригом.

– Документи, пожалуста, – звернувся до Миколи один з росіян на блокпосту під російським прапором. – Што везьоте? Што єсть заперещоное? Оружие? Наркотіческіє препарати? Цель візіта?

Микола зібрав всі сили і волю, щоб максимально спокійно відповідати на питання російських військових.

До Аріни підійшов інший, і вона, не чекаючи аналогічного звернення, вимовила:

– Арьол справілі крилья.

“Таки шкода, що я не вагітна вибухівкою”, – пронеслося у неї в голові.

Росіянин кивнув і протягнув руку за документами:

– Мене інструктіровалі, што Доктор Альона будет везті лекарства.

– Аріна.

– Што?

– Мене зовут Аріна, – сказала вона, приховуючи огиду від передачі паспорту до рук росіянина, – Я доктор.

Військовий повільно дивився в паспорт, потім сказав:

– Но у вас напісано, што ви – Чумак.

Микола показував вантаж з коробками, по черзі відкриваючи вже п'яту, слухняно слідуючи наказам “Теперь ету”. Аріна продовжувала спробу знайти “общій язык”.

– Чумак – моя фамілія. Доктор – моя професія. Врач я, людей лечу. Чумак Аріна. А-рі-на. Как няня.

– Какая няня?

– Пушкіна, – тупо вимовила Аріна. Хоча в її голову прийшли два десятки цікавіших відповідей, але автомати далеко не завжди є вдячними слухачами.

– Пушкіна знаю, – ствердно кивнув росіянин і віддав паспорт. – Я винужден досмотреть автомобиль. Вийдете.

Аріна вийшла з машини і стала трохи осторонь так, щоб не робити зайвих рухів.

– Теперь ету, – донеслося з кузову автомобіля.

– Мне нужно вас осмотреть, – сказав росіянин.

Дівчина підняла руки і поставила ноги на ширину плечей.

– Руки на капот.

Вона зробила крок до машини і поклала руки на палючий капот. Піт буквально вкривав усе тіло, а розжарений метал опікав руки. Росіянин без якоїсь делікатності пройшов руками по Аріні. Стучав по кишенях, взуттю. Нічого.

– Тепер ету, – знов донеслося з кузову автомобіля.

Військовий, що розмовляв з Аріною, говорив з кимось по рації. Чутно було дуже погано. Хлопцю було на вигляд років дев'ятнадцять. Він був трохи рудим, і навіть веснянки можна було побачити під велетенськими очима. Форма на ньому висіла – здавалося, що трималося все на одному бронежилеті.

– Держите, – рудий віддав паспорт Аріні. – Єзжайте вперьод. Через кілометров двадцать увідіте заправочную станцію... еее... зельоную такую. Вас там ждють бардовая ГАЗель.

– Спасібо, – сказала Аріна і трохи нахилила голову.

Другий росіянин віддав документи Миколі. Білий Спринтер рушив на побачення з бордовою ГАЗеллю.

VI

Дивно для подорожі суботнім днем – бути на заправці без хот-догів і кави. Дякувати богам, функціонував туалет. Аріна вмилася холодною водою і намагалася прийти до тями. Дуже боліла спина, хотілося в рідний центр. Або хоча б до лебедів у озерце. Поправила волосся, видихнула і вийшла на двір.

– Дякуємо вам, – підійшла пані в сірій сукні до Аріні. – У нас в аптеках зеленка, аспірин і спирт. Все інше – з диким дефіцитом. Особливо інсулін і шприці.

– Як у вас тут взагалі? – нічого розумнішого Аріні на думку не спало.

– Хорошого мало. У них тут все під настрої. В основному розповідають, як нам пощастило тепер. Слухаємо, киваємо. Вибори готують якісь дикі. Краще ви скажіть, що там у нас. Тільки швидко, бо вони ж там теж стежать. Довга розмова не сподобається.

Аріна намагалася зібрати в якісь думки слова, що хаотично літали у неї в голові. Мов горобців, ловила одне за одним:

– У нас? Працюємо, щоб вибити їх. Складно. Їх як тарганів. Величезних озброєних тарганів у броньованих машинах...

Пані в сірій сукні посміхнулася:

– Якщо ви так прориваєтеся, надія є. Давайте завершувати, щоб не викликати підозри.

Пані подалася в бік машини, Аріна спеціально за кілька кроків за нею рушила. Микола допомагав двом парубкам запхати коробки в меншу за розмірами ГАЗель.

Потім запхати в кузов самих парубків. Потім на видиху закрили бокові двері. Один з молодиків сів за кермо, інший сів посередині, пані сіла крайньою. Вона обережно махнула рукою Аріні, що стояла нерухомо посеред заправки.

“Бувайте”, – прошепотіла Аріна сама собі.

– Їдемо додому? – спитав Микола, щойно ГАЗель від’їхала.

– Так, нам краще тут зайву хвилину не стояти.

Микола провернув ключ запалювання в замку, і Білий Спринтер радісно замуркотів, а згодом рушив у бік дому.

– Чому було не сказати мені одразу куди ми їдемо?

– Ти б поїхав? – скептично спитала Аріна.

Микола задумався і навіть трохи помовчав, потім сказав:

– Не знаю. Можливо.

Очі Аріни визирнули спідлоба.

– Не поїхав би, – здався Микола.

– Ото ж бо. А ти сам зрозумів, як там людям. А декому ці ліки необхідні. Тому ти сьогодні проти своєї волі точно врятував життя. Або принаймні полегшив страждання. І я дуже вдячна. Дякую тобі. Я твоя боржниця, ніхто не їхав зі мною.

– На підконтрольній території купиш мені хот-дог на заправці?

– Хоч два!

– Ні, два не треба. Я слідкую за фігурою, – похлопав по животу себе Микола.

Аріна розсміялася. Вперше за день з величезним полегшенням і чистою совістю вона сміялася і не почувалася нервово. Вона дивилася у вікно і тепер бачила все те, що пропустила, коли заїжджали. На узбіччях лежали машини: деякі перевернуті, деякі обгорілі. Майже всі посічені кулями і уламками. Такі самі посічені стояли й будинки в бік від траси. На фоні не припиняли розриватися снаряди.

А блокпост, на якому вона запам’ятала лише двох молодиків, був весь усипаний російськими БМП, “Тиграми” і, куди ж без них, “буханками”. І прям під самим прапором на даху сидів кулеметник.

Спринтер проїхав повз бетонні блоки.

– Што везьоте? – почувла Аріна на вже знайомому російському блокпості.

– Нічево, – здивовано відповів Микола, який вважав це логічним.

– Цель поїздки?

– Домой едем. Ми же буквально недавно...

– Знаю. Виходім медленно.

Документи їх не цікавили, але заново перетрусити мікроавтобус наснаги росіянам стало. І, звісно, рудий обшукав людей. Цього разу він обшукав обох.

– Єзжайте, – наче вже крізь туман чула Аріна.

Щойно останній бетонний блок лишився позаду, Микола додав швидкості та бадьоро подивився на Аріну. Із розумінням, що найгірше вже позаду, вона притулилася до дверцят і дивилася у вікно. Посмішка сама собою розтягнулася на обличчі. Кілометр за кілометром. Все ближче додому.

Таблички на узбіччях говорили винятково “Обережно, міні!” і “Заміновано”. А десь там попереду, над блокпостом майорів український прапор. Микола зробив музику гучніше:

*Імперії впадуть у море
Й звідусіль завиють нам вітри
Не стануть у нагоді їм фортеці й бункери*